

Ana Šitina
povjesničarka umjetnosti
poslijedoktorandica na Odjelu za povijest
umjetnosti Sveučilišta u Zadru

Slikarstvo 16. i 17. stoljeća u Šibenskoj
biskupiji

mentor: dr. sc. Laris Borić, izv. prof.
komentorica: dr. sc. Nina Kudiš, red. prof.

Disertacija je obranjena 8. srpnja 2020. na
Sveučilištu u Zadru, pred povjerenstvom:
dr. sc. Ivana Prijatelj Pavičić, red. prof.
(predsjednica)
dr. sc. Emil Hilje, red. prof.
dr. sc. Nina Kudiš, red. prof.

SAŽETAK

Slojevita elaboracija slikarske baštine nastale za područje Šibenske biskupije u 16. i 17. stoljeću obuhvatila je detaljnu analizu materijala i njegovu komparaciju sa slikarstvom u Veneciji, ali i većim dalmatinskim gradovima, sagledavajući je kroz prizmu složene povijesno-društvene i gospodarske situacije te korjenitih crkvenih reformi koje su označile to razdoblje. U disertaciji je katalogizirano osamdeset i devet slikarskih djela, a znanstveni doprinos očituje se i u publikaciji neobjavljenih arhivskih dokumenata i sistematizaciji analizirane građe te slikarskih profila. Korištenjem suvremenih metodoloških obrazaca razmatranja su se osvrnula i na složenost definiranja pojedinih naručiteljskih fenomena u svrhu jasnije predodžbe o onodobnoj potražnji za slikarskim djelima te lokalnoj tržišnoj ponudi. Posebno poglavlje disertacije posvećeno je različitim skupinama naručitelja, njihovim profilima, motivacijama, pojedinim fenomenima u procesima nabave slikarskih djela u šibenskim poslijetridentskim opremama interijera, likovnom ukusu naručitelja i njihovom utjecaju na sliku likovne baštine u promatranoj sredini.

U nizu zaključaka prezentiranih u disertaciji izdvajaju se spoznaje o slikaru došljaku,

Bernardinu Ricciardiju koji se, u razdoblju od 1557. do 1570. godine, ističe kao najplodniji slikar u Šibeniku. U prvim desetljećima 17. stoljeća zamijećeno je povećanje importa iz Venecije od, u tom trenutku, vodećih slikara, među kojima se ističu djela Palme Mlađega i sljedbenika njegove manire, poput Giovannija Laudisa, Filippa Zanibertija i Mattea Ponzona. Sveobuhvatnom analizom konteksta nastanka pojedinih slikarskih djela i uvidom u arhivske dokumente, došlo se do spoznaja koje preciznije rasvjetljavaju, potvrđuju ili opovrgavaju prethodne hipoteze o okolnostima pojedinih narudžbi od istaknutih slikara. U radu je prvi put objedinjen i sintetski elaboriran angažman lokalnih šibenskih slikara djelatnih u poslijetridentskom periodu.

U slikarskom materijalu 17. stoljeća uočen je kontinuiran i dominantan utjecaj mletačkih predložaka, prvenstveno popularnih koncepata iz perioda *cinquecenta* i rješenja tzv. slikara *di sette maniere*, ali i sporadičnih drugih popularnih poslijetridentskih shema. U razdoblju nakon Kandijskog rata na prostoru Šibenske biskupije zamijećeno je upečatljivo zamiranje i kvalitativno opadanje slikarske produkcije. Međutim, na samom kraju 17. i početkom 18. stoljeća, u Šibeniku je identificiran boravak dva aktivnija slikara koji djeluju u maniri tzv. razblaženog tenebrizma prilagođenog zahtjevima provincijskih naručitelja, a kakav se u toj sredini protezao i u prvim desetljećima *settecenta*. Riječ je o slikaru Giovanniju Francescu Fedrigazziju i tzv. Majstoru stropnog oslika Sv. Nikole u Šibeniku, čiji stilski izričaji, po svemu sudeći, proizlaze iz istih uzora. U tom kontekstu, istraživanje je iznjedrilo i nekolicinu novouspostavljenih hipoteza koje bi još trebala propitati buduća istraživanja. x